

2024/2079(INI)

11.12.2024

NACRT IZVJEŠĆA

o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2024.
(2024/2079(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestiteljica: Lara Wolters

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	7
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	8

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2024. (2024/2079(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke od 101. do 109.,
- uzimajući u obzir publikaciju Ursule von der Leyen od 18. srpnja 2024. naslovljenu „Izbor za Europu: političke smjernice za sljedeću Komisiju 2024. – 2029.” (*Europe’s choice: political guidelines for the next Commission 2024-2029*),
- uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija iz rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” (*The future of European competitiveness*),
- uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette iz travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta” (*Much more than a market*),
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 21/2024 naslovljeno „Državne potpore u kriznim vremenima – Brz odgovor, no postoje nedostaci u Komisijinom praćenju i nedosljednosti u okviru za potporu postizanju ciljeva industrijske politike EU-a”,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ-a o koncentracijama)¹,
- uzimajući u obzir presude Suda Europske unije od 22. rujna 2022. u predmetu C-611/22 P (*Illumina/Komisija*)², od 10. rujna u predmetu C-465/20 P (*Europska komisija / Irska i Apple Sales International*)³ i od 10. rujna 2024. u predmetu C-48/22 P (*Google i Alphabet / Komisija*)⁴,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije iz 2024. naslovljeno „Zaštita tržišnog natjecanja u svijetu koji se mijenja – Dokazi o razvoju tržišnog natjecanja u EU-u tijekom posljednjih 25 godina”,
- uzimajući u obzir izvješće naslovljeno „Izvješće o tržišnom udjelu agencija za kreditni rejting: izdanje 2023.” (*CRA Market Share Report: 2023 edition*), koje je objavilo Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala,
- uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

¹ [SL L 024, 29.1.2004., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj>.](http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj)

² [Žalba koju je 22. rujna 2022. podnijelo društvo Illumina, Inc. na presudu Općeg suda od 13. srpnja 2022. u predmetu 62021TJ0227, Illumina/Komisija, SL C 432, 14.11.2022., str. 13.](#)

³ Presuda Općeg suda od 10. rujna 2024., *Europska komisija / Irska i Apple Sales International*, 62020CJ0465, ECLI:EU:C:2024:724.

⁴ Presuda Suda od 10. rujna 2024., *Google LLC i Alphabet Inc. / Europska komisija*, 62022CJ0048, ECLI:EU:C:2024:726.

- uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0000/2024),
- A. budući da je zbog zahtjevnog geopolitičkog konteksta potreban svjež pristup europskoj konkurentnosti;
- B. budući da ispravna provedba okvira politike tržišnog natjecanja EU-a rezultira nižim cijenama, većom kvalitetom, bržim inovacijama i otpornijim gospodarstvom;

Opća razmatranja

1. smatra da tržišno natjecanje u Uniji štiti od koncentracija i gomilanja tržišne snage te ponovno ističe ulogu politike tržišnog natjecanja u zaštiti potrošača;
2. ponavlja da bi politika tržišnog natjecanja trebala doprinositi svim politikama EU-a, posebno u području okoliša i digitalizacije; pozdravlja predanost Komisije novom okviru za državne potpore, kao dopuni planu za čistu industriju;
3. naglašava da globalna snaga i važnost jedinstvenog tržišta EU-a ne proizlaze samo iz njegove unutarnje i vanjske konkurentnosti, već i iz njegove sposobnosti da postavlja zajedničke socijalne i ekološke standarde;

Konkurentna Unija

4. podržava Komisijinu predanost ulaganju u održivu konkurentnost; pozdravlja naglasak koji Mario Draghi stavlja na inovacije, ulaganja, integraciju tržišta, dekarbonizaciju i otpornost te usredotočenost Enrica Letta na integraciju, autonomiju i solidarnost; potiče politike kojima se promiču inovacije te održiv i uključiv rast;
5. naglašava da je za poticanje europske konkurentnosti potrebna industrijska politika; napominje da to ne smije dovesti do prevlasti na tržištu ili zlouporabe takvog položaja te upozorava da se ne bi smjela dopuštati integracija tržišta kroz spajanja;
6. prima na znanje izvješće Komisije u kojem se tvrdi da su se u posljednjih 25 godina tržišna koncentracija, marže i dobit povećali, dok se dinamika industrije smanjila unatoč aktivnoj provedbi prava tržišnog natjecanja;
7. ističe da se državne potpore sve više koriste za potporu ciljevima industrijske politike; primjećuje razlike u fiskalnim kapacitetima država članica i upozorava da fragmentiranost državnih potpora dovodi do nejednakih uvjeta; poziva Komisiju da prati te učinke; poziva Komisiju i države članice da se ne upuštaju u natjecanje u dodjeljivanju subvencija; zaključuje da privremeni okviri za državne potpore nisu uspjeli spriječiti daljnju fragmentaciju; poziva na strože praćenje prijave državnih potpora i bolje izvješćivanje o državnim potporama te na transparentnost u skladu s preporukama Europskog revizorskog suda;
8. prima na znanje procjenu Marija Draghija da je za zaštitu konkurentnosti EU-a potrebno dodatnih 800 milijardi EUR godišnje; svjestan je važnosti javnih ulaganja u tom kontekstu; smatra da je ključno uvođenje stalnog kapaciteta EU-a za ulaganja;

Prioriteti izvršavanja

9. pozdravlja prijedlog Marija Draghija o „novom instrumentu za tržišno natjecanje” kao fleksibilnom alatu za istraživanje tržišta osmišljenom za rješavanje strukturnih problema tržišnog natjecanja smanjenjem prepreka ulasku na tržište za konkurente u cilju povećanja konkurentnosti, poticanja inovacija i zaštite ranjivih potrošača;
10. podsjeća da Komisija u skladu s Ugovorom ima ovlast za rješavanje izrabljivačkih zlouporaba; smatra da bi fokusiranje na izrabljivačke zlouporabe potrošača moglo pomoći u izravnom rješavanju porasta cijena zbog inflacije koju uzrokuje dobit ili pohlepa; žali zbog toga što Komisija rijetko istražuje slučajeve izrabljivanja i traži da se relevantne smjernice ažuriraju uzimajući u obzir ranjivost potrošača;
11. zna da postoji pravna osnova za strukturne mjere protiv zlouporabe prevlasti na tržištu; žali zbog nevoljkosti Komisije da problem dominacije na tržištu rješava strukturnim mjerama; ponovno poziva na to da se strukturne mjere bolje koriste te da se mjerama praćenja poslovanja više ne daje prednost;
12. pozdravlja prednost koju nova Komisija daje stanovanju; poziva Komisiju da procijeni kako načela tržišnog natjecanja EU-a utječu na pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa; poziva na reviziju usluga od općeg gospodarskog interesa kojom bi se izuzeće za priuštivo stanovanje proširilo na kućanstva sa srednjim dohotkom; poziva Komisiju da ocijeni položaj socijalnih usluga od općeg interesa;

Koncentracije i protumonopolske politike

13. sa zabrinutošću prima na znanje tumačenje Općeg suda o članku 22. Uredbe EZ-a o koncentracijama u predmetu C-611/22 P (*Illumina/Komisija*), kojim se napušta Komisijin pristup prihvaćanja upućivanja za one dogovore koji se ne moraju prijaviti; potvrđuje da Uredba EZ-a o koncentracijama nije dovoljna da bi se Komisija nosila s „ubojitim” preuzimanjima; čvrsto vjeruje da učinak odluka o koncentracijama na jedinstveno tržište opravdava dodavanje pravne osnove jedinstvenog tržišta u Uredbu EZ-a o koncentracijama kako bi suzakonodavci bili u potpunosti uključeni, na sličan način kao u Aktu o digitalnim tržištima; potiče Komisiju da ohrabri države članice koje imaju ili mogu tražiti mjerodavnu nadležnost da preispituju moguća „ubojita” preuzimanja u svjetlu svojih nacionalnih zakona o kontroli koncentracija te da nastave upućivati te dogovore u skladu s člankom 22. Uredbe EZ-a o koncentracijama;
14. pozdravlja prijedlog Marija Draghija o „obrani inovacija”; nadalje, poziva na to da se pri ispitivanju učinka neke koncentracije na unutarnje tržište u obzir uzmu pitanja od javnog interesa, kao što su zaštita klime, održivost i utjecaj na radnike;
15. poziva na ažuriranje okvira za ocjenu koncentracija kako bi se odrazilo stvarno stanje digitalnoga gospodarstva, u kojem se tržišna snaga može očitovati na način koji nadilazi tradicionalni tržišni udio; podržava razvoj novih metodologija za analizu učinaka dominantnog položaja i mreža temeljenih na podacima;
16. poziva Komisiju da riješi problem protumonopolskih istraga koje predugo traju, tijekom kojih poduzeća i dalje ostvaruju koristi od praksi kojima narušavaju tržišno natjecanje;

Sektorske politike

17. pozdravlja dva nedavna istaknuta slučaja koji potvrđuju tvrdnju Komisije da irski porezni dogovor s Appleom i Googleom predstavlja protutržišnu praksu;
18. naglašava zabrinjavajuće tržišne koncentracije na raznim digitalnim tržištima, kao što su društvene mreže, tražilice, umjetna inteligencija, usluge računalstva u oblaku i internetsko oglašavanje; ističe stvarni i potencijalni negativni učinak na europsku konkurentnost, zaštitu podataka, društvo i demokraciju; potiče Komisiju da se bavi pitanjima koja su specifična za tehnološko tržište, uključujući infrastrukturnu snagu, vertikalnu koncentraciju i tržišni utjecaj na digitalnim tržištima;
19. poziva na odlučnu primjenu svih pravila o tržišnom natjecanju, uključujući Uredbu o stranim subvencijama i Akt o digitalnim tržištima, kako bi se riješio problem prakse nadzora pristupa te poticala tržišta neograničenog tržišnog natjecanja i pošteno tržišno natjecanje;
20. sa zabrinutošću primjećuje rascjepkanost na brojnim potrošačkim tržištima, uključujući financijske usluge, telekomunikacije i energiju u kućanstvima, te poziva na bržu i veću integraciju tržišta tamo gdje postoje koristi za potrošače;
21. sa zabrinutošću primjećuje visok stupanj tržišne koncentracije u europskom financijskom sektoru te njegovo kontinuirano prekomjerno oslanjanje na pružatelje usluga izvan EU-a;

Sudjelovanje Parlamenta

22. naglašava da bi Parlament trebao biti dostatno uključen u oblikovanje politike tržišnog natjecanja; poziva Komisiju da započne pregovore o međuinstitucijskom sporazumu o politici tržišnog natjecanja;

o

o o

23. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

U skladu s člankom 56. stavkom 2. Poslovnika obrazloženje će biti uneseno kada se približi glasovanje.

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme nacrtu izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Autoriteit Consumenten en Markt
Universiteit van Amsterdam
Forvis Mazars
Aedes
EDPIA
BEUC

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

Ako su fizičke osobe na popisu navedene imenom, funkcijom ili imenom i funkcijom, izvjestiteljica izjavljuje da je tim fizičkim osobama dostavila Obavijest Europskog parlamenta o zaštiti podataka br. 484 (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>), u kojoj se navode uvjeti koji se primjenjuju na obradu njihovih osobnih podataka i prava povezana s tom obradom.